SATAKUNNAN YHTEISÖKESKUS

Satakunnan vapaaehtoistoiminnan verkosto 5.11.2026 klo 9-11

Sosiaali- ja terveysministeriön RAHOITTAMA

Tänään:

- Esittäytyminen keskustelu/chat-osiossa (nimi, taustaorganisaatio)
- Siiri Suhonen Rauman merimieskirkko: Suomen merimieskirkon VaVa - Vastuullista vapaaehtoistyötä-hankkeessa luotu valmennusohjelma /toimintamalli vapaaehtoisten ohjaukseen
- Sanna Leppäjoki-Tiistola Invalidiliitto: Vinkkejä saavutettavaan ja erityistä tukea tarvitsevien vapaaehtoistoimintaan
- Jani Leppäniemi Valtti-työpaja: Kankaanpään Aikuiskoulutussäätiön Aseman pysäkki - jelppiä ja kohtaamisia-hankkeen kokemukset työttömien vapaaehtoistoiminnasta
- Satakunnan valikkoryhmien (Pohjois-Satakunta, Pori, Rauma) ja osallistujien ajankohtaiset kuulumiset
- Verkostotoimintaa koskeva palautekeskustelu
- Muuta ajankohtaista

Siiri Suhonen Rauman merimieskirkko

Suomen merimieskirkon VaVa - Vastuullista vapaaehtoistyötä-hankkeessa luotu valmennusohjelma/toimintamalli vapaaehtoisten ohjaukseen

SATAKUNNAN YHTEISÖKESKUS

Sanna Leppäjoki-Tiistola
Invalidiliitto

Vinkkejä saavutettavaan ja erityistä tukea tarvitsevien vapaaehtoistoimintaan

SAAVUTETTAVAA VAPAAEHTOISTOIMINTAA

Muistilista vapaaehtoistoiminnan järjestäjälle

1. Kohtaa minut yksilönä

- Kysy minulta: Mitä osaan? Mistä pidän? Missä tarvitsen tukea?
- Puhu minulle selkeästi ja ymmärrettävästi.
- Kuuntele minua ja ota toiveeni huomioon.

2. Mietitään tehtävä yhdessä

- Kerro minulle, millaisia tehtäviä on tarjolla ja mietitään yhdessä, mikä tehtävä sopii minulle.
- Anna minulle aikaa kokeilla ja opetella.
- Kirjataan yhdessä sovitut tehtävät, ajat ja yhteydenpitotavat ylös.

3. Selkeät ohjeet

- Anna ohjeet vaiheittain ja yksi asia kerrallaan.
- Kerro etukäteen missä ja milloin tavataan, mitä tarvitsen mukaan ja mitä päivän aikana tapahtuu.
- Varmista, että ymmärsin ohjeet.
- Kerro minulle, keneltä voin kysyä apua.

4. Sovitaan tuesta

- Mietitään yhdessä, millaista tukea tarvitsen.
- Sovitaan, kuka auttaa minua ja miten.
- Tarvittaessa tehtävässä voi olla mukana tukihenkilö tai muu tuttu ihminen.

5. Olen osa yhteisöä

- Kohtaa minut tasavertaisena vapaaehtoisena.
- Luo turvallinen ja hyväksyvä ilmapiiri.
- Kannusta ja anna palautetta.

Me Itse

Päivitetty 9/2026

SATAKUNNAN YHTEISÖKESKUS

SATAKUNNAN YHTEISÖKESKUS

Jani Leppäniemi Valtti-työpaja

Kankaanpään Aikuiskoulutussäätiön Aseman pysäkki - jelppiä ja kohtaamisia-hankkeen kokemukset työttömien vapaaehtoistoiminnasta

Polkuni Satakunnassa-hanke
Huoneentauluesimerkki

SATAKUNNAN YHTEISÖKESKUS

KOHTAAMISIA, EI OHITUKSIA

Järjestömme lupaus arvostavasta ja selkeästä kohtaamisesta

1. Kohtaamme ihmisen, emme oletuksia

- Kysymme aidosti arjesta ja etsimme yhdistäviä asioita (ruoka, luonto, arjen ilot) pelkkien taustojen tai "harrastusten" sijaan.
- Näemme asiakkaat ja kollegat asiantuntijoina. Kysymme rohkeasti neuvoa ja sanoitamme ääneen toisen vahvuuksia ja onnistumisia.
- Puramme "auttaja ja avunsaaja" -asetelmaa – olemme täällä toisiamme varten.

2. Puhumme tekojen kieltä

- Muutamme järjestöjargonin ja sivistyssanat konkreettisiksi teoiksi. Emme puhu "vertaistuesta", vaan sanomme: *"Tuemme toisiamme ja keskustelemme yhdessä"*.
- Käytämme aktiivia ja lyhyitä lauseita. Emme sano "täällä järjestetään", vaan *"me järjestämme, ja sinä olet tervetullut mukaan"*.
- Pilkomme pitkät asiat lyhyiksi, arkisiksi lauseiksi ja varmistamme ymmärryksen ilman holhoamista.

3. Annamme aikaa ja tilaa

- Siedämme hiljaisuutta. Ymmärrämme, että vieraalla kielellä asioiden muotoilu vie aikaa, emmekä kiirehdi täyttämään lauseita toisen puolesta.
- Otamme vastuun ymmärtämisestä. Uskallamme sanoa: *"Anteeksi, haluan ymmärtää tämän oikein, voisitko sanoa tuon vielä uudelleen?"*

4. Teemme yhdessä, emme puolesta

- Emme vain suunnittele toimintaa *kohderyhmälle*, vaan kutsumme ihmiset mukaan ideoimaan kanssamme matalalla kynnyksellä.
- Tarjoamme selkeitä, ihmisen omiin vahvuuksiin perustuvia rooleja yhteisössä. Tavoitteenamme ei ole vain osallistuminen, vaan aito osallisuus.

Mitä huomioida maahanmuuttajataustaisten vapaaehtoisten osallisuudessa? 1/3

- Kieli ja ymmärrettävyys
  - Selkeä kieli ja rauhallinen eteneminen
  - Kuvat ja käytännön esimerkit
  - Mahdollisuus kysyä ja varmistaa ymmärrys, ”kerro omin sanoin”
  - Muista, että puhut aikuiselle

- Perehdytys ja toimintakulttuuri
  - Vapaaehtoistyön merkitys Suomessa ei ole kaikille tuttu
  - Paikallisten käytäntöjen avaaminen (”näin meidän järjestössä toimitaan”)
  - Tieto siitä, keneltä saa apua ja tukea
  - Kirjalliset ja suulliset ohjeet rinnakkain

salpaus Koulutuskeskus Further Education

Kyllike Ladva

Mitä huomioida maahanmuuttajataustaisten vapaaehtoisten osallisuudessa? 2/3

- Luottamus ja turvallisuus
  - Turvallinen ja kunnioittava ilmapiiri
  - Aiemmat kokemukset viranomaisista tai järjestöistä voivat vaikuttaa
  - Luottamus syntyy kohtaamisista ja jatkuvuudesta

- Kulttuuri, uskonto ja arki
  - Juhlapäivät, rukousajat ja ruokavaliot
  - Erilaiset käsitykset ajasta ja sitoutumisesta
  - Sensitiivinen suhtautuminen ilman oletuksia

Mitä huomioida maahanmuuttajataustaisten vapaaehtoisten osallisuudessa? 3/3

- Osallisuus ja toimijuus
  - Ei vain tekemistä, vaan kuulluksi tulemista
  - Mahdollisuus vaikuttaa ja tuoda oma osaaminen esiin
  - Toiminta ei edellytä ”suomalaistumista”

- Yhteenkuuluvuus
  - Aktiivinen mukaan ottaminen arjen tilanteissa
  - Tilaa olla oma itsensä ja osallistua omalla tavallaan
  - Yhteisö, jossa saa kasvaa ja oppia

salpaus Koulutuskeskus Further Education

Kyllike Ladva

SATAKUNNAN YHTEISÖKESKUS

Satakunnan valikkoryhmien ajankohtaiset kuulumiset:

- Pohjois-Satakunta
- Pori
- Rauma

Osallistujien kuulumiset

Verkostotoimintaa koskeva palautekeskustelu

5.11.2026 | Jaana Tuomela

Koonti itsearvioinnista

- Itsearviointi toteutettu 21.10 – 30.10.2026. Vastaajia 11/57 verkoston sähköpostilistalla olevasta
- Toimintasuunnitelmaan kirjattujen pitkäkestoisten tavoitteiden toteuttamisessa verkoston onnistuminen vuonna 2026: keskiarvo 7,9
- Parhaiten onnistuimme:
  - Yhteistyöilmapiiri
  - Viestintä ja tiedon kulku
  - Asiantuntija-alustukset kokouksissa
  - Kokousjärjestelyt
  - Jäsenten osaamisen ja kokemuksen hyödyntäminen
- Kehittämiskohteitamme:
  - Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen
  - Verkoston kokoonpano
  - Vapaaehtoisvoimin toimivien yhdistysten osallistumismahdollisuudet
  - Kokousajankohdat
- Arvioita verkostotoimintamme vaikutuksista (0 = ei lainkaan vaikutusta, 5 = erittäin merkittävä vaikutus):
  - Tiedonkulku eri toimijoiden välillä on parantunut (3,7)
  - Yhteistyö eri toimijoiden välillä on lisääntynyt (3,5)
  - Vapaaehtoistoiminnan näkyvyys on parantunut (3,4)
  - Vapaaehtoistoimintaa koskeva osaaminen on vahvistunut (3,3)
  - Päällekkäisyyden ovat vähentyneet (2,6)
  - Ei lainkaan vaikutusta (15 % vastaajista)

Vapaaehtoistoimintaan liittyvää materiaalia

- Sanoista tekoihin – moninaisuutta järjestön vapaaehtoistoimintaan (SPR:n vapaaehtoistoiminnan näkökulmasta moninaisuus, mukaanpääsyn esteet ja niiden purkaminen): www.kansalaisareena.fi/vapaaehtoistoiminta-maahanmuuttajien-osallisuuden-edistajana/moninaisuus-jarjestoissa/sanoista-tekoihin-moninaisuutta-jarjeston-vapaaehtoistoimintaan
- Osaamisen paikka-sivusto (tietoa, työkaluja maahanmuuttajien työllistymisen, osaamisen kehittämisen ja hyvän arjen edistämiseen): www.osaamisenpaikka.fi
- Vapaaehtoistoiminta Suomessa 2026-tutkimus: www.opintokeskussivis.fi/materiaalit/vapaaehtoistoiminta-suomessa
- Marion Fields Opintokeskus Sivis 2026 ”Kun palvelut vähenevät, vapaaehtoisten merkitys kasvaa – miltä näyttää vapaaehtoistoiminnan Suomi vuonna 2026?”: www.opintokeskussivis.fi/app/uploads/2026/09/Vapaaehtoistoiminta-Suomessa-2026.pdf
- Polkuni Satakunnassa-hankkeen koulutusmateriaalit ”Kielellisen ja kulttuurisen kohtaamisen edistäminen vapaaehtoistyössä”: www.polkunisatakunnassa.webnode.fi
- Anitta Pehkonen väitöstutkimus 2026 ”Vapaaehtoistyön tekemisen orientaatiot ja kannusteet erityisesti järjestöllisen aikuiskoulutuksen näkökulmasta”. Vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä huomioon erityisesti 4 erilaista vapaaehtoisuuden orientaatiota (yksilö-, tavoite-, yhteisö- ja aateorientaatio) sekä 12 kannustinta, jotka lisäävät motivaatiota osallistua vapaaehtoistoimintaan (hyvinvointi-, resurssi-, kehittymis-, hyödyllisyys-, palaute-, arvostus-, organisointi-, yhteisöllisyys-, palkitsemis-, auttamis-, vaikuttamis- sekä tärkeimpänä koulutus- ja ohjauskannustin) Tutkimus: https://erepo.uef.fi/server/api/core/bitstreams/f1ea19a9-1b73-4f36-88da-177ed1c1804a/content

Lyhytkestoinen ja kertaluontoinen vapaaehtoistoiminta 1/2

Vahvuudet

- Matala kynnys osallistua
- Houkuttelee uusia ja moninaisia vapaaehtoisia
- Joustava toiminta sopii eri elämäntilanteisiin
- Mahdollistaa kokeilun ennen sitoutumista
- Toimii rekrytointikanavana pitkäkestoiseen vapaaehtoisuuteen
- Lisää yhteisöllisyyttä ja verkostoja
- Voidaan toteuttaa monissa muodoissa (keikat, tapahtumat, kampanjat)
- Mahdollistaa osallistumisen myös pienellä panoksella

Heikkoudet

- Vaatii paljon koordinointia ja työntekijäresursseja
- Perehdytys–työpanos suuri suhteessa osallistumiseen
- Sitoutuminen usein heikkoa tai lyhytaikaista
- Vapaaehtoiset voivat “kadota” nopeasti
- Vapaaehtoiset valikoivia, jolloin toiminta voi olla vaikea kohdentaa
- Luottamuksen rakentaminen voi jäädä vajaaksi
- Ei sovi kaikille kohderyhmille
- Rekisterissä passiivisia vapaaehtoisia

Kansalaisareena

Laura Mäkäläinen

Lyhytkestoinen ja kertaluontoinen vapaaehtoistoiminta 2/2

Mahdollisuudet

- Toimii vahvana rekrytointipolkuna vapaaehtoisuuteen
- Mahdollistaa uusien kohderyhmien tavoittamisen
- Lisää saavutettavuutta ja inkluusiota
- Kehittää uusia osallistumisen tapoja (esim. kampanjat, hybridimallit)
- Yhteistyö eri organisaatioiden välillä
- Kytkeytyy osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen
- Vapaaehtoisen polku:
- kokeilu → keikat → pitkäaikainen sitoutuminen
- Vapaaehtoisen oma osaaminen voidaan hyödyntää joustavasti

Uhat

- Sitoutumattomuuden kulttuuri (“vapaaehtoisshoppailu”)
- Resurssien kuormittuminen (paljon työtä, mutta vähän panosta per henkilö)
- Turvallisuusriskit (erityisesti kotikäynneissä)
- Väärät odotukset vapaaehtoisilla
- Motivaation nopea hiipuminen
- Kielitaito- ja saavutettavuushaasteet rajaavat osallistumista
- Arvoristiriidat vapaaehtoisten kanssa
- Kohtaanto-ongelmat (ei vapaaehtoisia tai ei sopivia tehtäviä)

Kansalaisareena

Laura Mäkäläinen

Vapaaehtoistoiminnan neljä tulevaisuuden haastetta

1.

Kuka auttaa auttajia?

Maaseudulla vapaaehtoiset pitävät yllä palveluja ja yhteisöjä, mutta kuormitus kasvaa.

2.

Miksi nuoret eivät löydä mukaan, vaikka haluaisivat?

Nuorten haaste ei ole kiinnostuksen puute, vaan sopivien mahdollisuuksien puute.

3.

Miten vaalimme kohtaamisia?

Vapaaehtoiset haluavat jatkossakin tuoda ihmisiä ja yhteisöjä yhteen ja vahvistaa luottamusta.

4.

Uudistuuko vapaaehtoistoiminta ajoissa?

Jatkuvuus edellyttää uusia toimintatapoja, nuorten äänen kuulumista ja kevyempiä rakenteita.

Opintokeskus **Sivis**

Muuta ajankohtaista tietoa

- Koulutuksia ja tilaisuuksia:
  - Kansalaisareena ry
    - 11.11.2026 klo 9.30-11 Onnistu somessa-webinaari. Lisätietoa ja ilmoittautuminen: www.kansalaisareena.fi/tapahtumat/onnistu-somessa
  - 19.11.2026 klo 14-16 Welcome to Volunteer – matkalla yhteiseen hyvään -hankkeen Kick-Off-tilaisuus etänä. Lisätietoa ja ilmoittautuminen: https://events.samk.fi/event/AJD6g
  - 4.12.2026 klo 9-10.30 etänä Satakunnan järjestöjen aamukahvit teemalla ”Monimuotoista vapaaehtoistoimintaa”. Ei ilmoittautumista. Suora osallistumislinkki Yhteisökeskuksen verkkosivulla: www.yhteisokeskus.fi/tapahtumat
  - 5.12.2026 Kansainvälinen vapaaehtoisten päivä
- Vapaaehtoistoiminnalla kestävään tulevaisuuteen-videot: www.yhteisokeskus.fi/vapaaehtoistoiminta
- Satakunnan valikkoryhmät: www.yhteisokeskus.fi/vapaaehtoistoimintaajarjestavattahot
- Satakunnan vapaaehtoistoiminnan verkosto: www.yhteisokeskus.fi/satakunnanvapaaehtoistoiminnanverkosto

YHTEISTYÖSTÄ KIITTÄEN!

SATAKUNTAAN ELINVOIMAISTA VAPAAEHTOISTOIMINTAA TOIVOEN!

5.11.2026 | Jaana Tuomela

SATAKUNNAN YHTEISÖKESKUS

Kiitos!

jaana.tuomela@yhteisokeskus.fi
p. 044 529 8679

Fb:@satakunnanyhteisokeskus @otavatalo
Ig:@satakunnanyhteisokeskus @otavatalo
#yhteisökeskus #järjestöt

Sosiaali- ja terveysministeriön RAHOITTAMA